

Kennsluleiðbeiningar

„Mörk“

Kaflinn Mörk fjallar um samþykki, kynferðislegan þrýsting, kynferðisofbeldi og nauðgun. Efnið er samið með það í huga að vinnan sé kennarastýrð, hvort sem er í öllum bekknum eða í minni hópum.

Áður en þú byrjar – góð ráð.

Aðstæður í nemendahópnum

Farðu yfir allt efnið áður en þú notar það í kennslu, gjarnan með samkennara. Kortleggðu þinn nemendahóp og hugleiddu hvort einhver þemu henti þeim sérstaklega vel, eða séu líkleg til að verða þeim erfið.

Eftirfylgni

Gefðu þér nægan tíma með nemendum og vertu vakandi fyrir hugsanlegri þörf á eftirfylgni. Sjáðu til þess að vera til staðar ef nemendur hafa þörf fyrir að spyrja spurninga eða ræða málin eftir að kennslu lýkur.

Leitaðu gjarnan ráða hjá skólahjúkrunarfræðingi eða öðru fagfólki áður en þú byrjar að kenna efnið og sjáðu til þess að nemendur viti hvar og hvenær þeir geta rætt við skólahjúkrunarfræðing eða annað aðgengilegt fagfólk.

Upplýsingar til aðstandenda

Það er gott að upplýsa aðstandendur um efnið sem verið er að fjalla um í bekknum. [Sjá upplýsingar fyrir aðstandendur um vefinn „Ég veit“](#):

Hefur þú áhyggjur af barni?

Ef þú hefur áhyggjur af barni þá getur þú aflað þér meiri upplýsinga með því að lesa hvað hægt er að gera [hér](#).

Skólinn er skyldugur til að fylgjast með nemendum og grípa inn í þegar brotið er á nemendum, til dæmis með einelti, ofbeldi, mismunun eða áreitni. Ef skólinn hefur gert allt sem hægt er að gera innan skólans getur hann leitað til Landsteymis sem starfar á vegum Mennta- og barnamálaráðuneytis. Landsteymið byggir á grunni farsældarlaga og þeirri sýn að kerfin eigi að sameinast um að barn fái þann stuðning sem þarf hverju sinni. Hvatt skal til og veittur stuðningur til þess að mál barns sé unnið á grundvelli þeirra laga og þjónusta sé samþætt þvert á kerfi.

Um kennsluferlið:

Í þessum hluta eru eftirfarandi þættir:

1. Hlustið á söguna „Zephyr Thunder“

Zephyr Thunder er smásaga eftir Hörpu Jónsdóttur. Sagan er lesin upp. Hún fjallar um dreng sem ánægður og spenntur þegar hann fær tækifæri til að umgangast uppáhalds hljómsveitina sína en kvöldið endar illa.

Mælt er með því að hlusta saman í bekknum, þar sem sagan er grunnur að frekari vinnu með efnið.

2. Tölum saman

Umræðuspurningar sem geta verið grunnur að sameiginlegri ígrundun nemendahópsins þegar börnin hafa hlustað á samtalið sérfræðinganna. „Tölum saman“ inniheldur eftirfarandi spurningar sem geta hjálpað nemendahópnum að hugleiða samtalið, ræða það og skilja:

- Strákurinn sem segir söguna er viss um að enginn myndi trúá honum. Heldur þú að hann hafi rétt fyrir sér? Hvers vegna/hvers vegna ekki?
- Hefðir þú trúað honum? Hvers vegna/hvers vegna ekki?
- Hvers vegna heldur þú að það sé erfitt að segja frá nauðgun?
- Hvers vegna er mikilvægt að segja frá ef þú hefur orðið fyrir kynferðisofbeldi?

- Hvers vegna er mikilvægt að segja frá því ef þú hefur beitt kynferðisofbeldi?
- Hvernig heldur þú að stráknum líði næstu daga og vikur á eftir?
- Hvað finnst þér að hann ætti að gera?
- Hvar gæti hann fengið hjálp?
- Hvað með þá fullorðnu sem voru á staðnum. Hefði einhver þeirra getað gert eitthvað til að hjálpa? Hvað þá?

3. Hlustið á samtal fagfólks

Samtal þar sem sérfræðingar ræða um samþykki, nauðgun og tengd efni. Samtalið skýrir nánar efni sögunnar en varpar líka ljósi á fleiri hliðar kynferðisofbeldis og afleiðingar þess.

4. Íhugum saman

Umræður sem gefa nemendum tækifæri til að ígrunda efni myndbandsins. Fylgstu með því sem nemendur segja og gefðu umræðum sem upp kunna að koma góðan tíma. Það er mikilvægt að taka tillit til nemenda sem eru ekki tilbúnir að ræða þetta efni í bekknum. Í þessum hluta eru níu spurningar og fullyrðingar til að ræða í bekknum.

- Í samtalinu ræddu sérfræðingarnir um samþykki. Hvað er samþykki?
- Hvers vegna er mikilvægt að fá og gefa samþykki áður en þú stundar kynlíf?
- Þú þarft ekki að biðja um samþykki til að stunda kynlíf þegar þú ert í sambandi.
- Þegar þú ert í sambandi mátt þú ætlast til eða krefjast þess að hinn aðilinn sé til í að prófa mismunandi kynferðislega hluti.
- Hvað getum við gert ef einhver beitir þrýstingi til að fá okkur til að gera eitthvað sem við viljum ekki?
- Hvað getum við gert ef við höfum upplifað eitthvað kynferðislegt, sem við vildum ekki taka þátt í?
- Hvernig getur einhver verið óviss um hvort hann hafi nauðgað einhverjum eða hafi verið nauðgað?
- Hvers vegna getur verið erfitt að segja frá nauðgun?

5. Ítarefni

Í þessum hluta er ítarefni sem gefur nemendum tækifæri til að afla sér meiri upplýsinga og öðlast dýpri skilning á efninu.

- Stjórnsemi og eftirlit
- Að virða ekki mörk annarra

Samantekt í bekknum – góð ráð

Þegar bekkurinn hefur lokið við efni kaflans getur verið gott að líta til baka og íhuga efnið sameiginlega. Hér er tilvalið að rifja upp efnið, ræða um verkefnin og spyrja nemendur hvernig þeim hafi fundist að vinna með efnið. Hlustaðu vel á það sem þau segja. Í slíkri samantekt gæti líka verið gott að minna nemendur á að þú sért til staðar ef einhver vill ræða eitthvað eftir kennslustundina. Minntu einnig á aðra sem þau geta talað við, eins og hjúkrunarfræðing skólans, félagsráðgjafa, aðra kennara, Neyðarlínuna (112) og Hjálparsíma Rauða krossins (1717).